

Asia: VN/25987/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleiset kommentit

Säädösvalmistelun laatu

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut katsoo, että erityisesti pakkokeinoja koskeva sääntely ja sitä koskevien yksityiskohtaisten perustelujen valmistelu on ollut huolimaton. Tämä on johtanut luonnoksessa esitetyn sääntelyn epätasaisuuteen ja tulkinnanvaraisuuteen. Erityisesti pakkokeinojen kohdalla sääntelyn tulisi olla yksiselitteistä ja selkeää.

Tiedonsaantioikeus ja ilmoitusvelvollisuus

Luonnoksen 25 §:ssä säädetään muiden ohella paikallisviranomaisten oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä tietoa epidemian havaitsemiseksi, selvittämiseksi ja tartunnan jäljittämiseksi. Luonnoksen 30 ja 31 §:ssä säädetään vastavuoroisesti viranomaisten velvollisuudesta ilmoittaa tartuntataudeista tai zoonooseista ja eläintautitapauksista. Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut katsoo, että luonnoksessa ehdotettu sääntely koskien tiedonsaantioikeutta ja ilmoitusvelvollisuutta ovat erittäin tarpeellisia ja tosiasiallisesti nopeuttavat epidemiatilanteen hoitamista ja sen hallintaan saamista.

Yksityiskohtaiset kommentit

85 §:n 3 momentti

Luonnoksen mukaan kunnan elintarvikevalvontaviranomainen ja terveydensuojeluviranomainen saavat tehdä tarkastuksia Lupa- ja valvontaviraston, Liikenne- ja viestintäviraston, hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän pyynnöstä. Säännöksessä tulisi täsmentää, että tarkastuksia voidaan tehdä pyynnöstä vain vakavan terveydenhuollon häiriötilanteen tai pandemian aikana. Tällä hetkellä

säännöksen oikea tulkinta edellyttää esitöiden yksityiskohtaista tarkastelua, minkä vuoksi kohtaa tulisi täsmentää. Pelkästään säännöstekstistä jää mahdolliseksi tulkinta, jonka mukaan tarkastuksia voidaan tehdä pyynnöstä muutenkin kuin epidemia- tai pandemiatilanteessa.

86 §

Luonnoksen 70 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialue voi tehdä toimijaa velvoittavan päätöksen. Luonnoksen 72 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialue voi tehdä toiminnanharjoittajaa velvoittavan päätöksen. Luonnoksen 74 §:n mukaan hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi päättää toimeenpantavaksi tilojen puhdistuksia. Luonnoksen 75 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialue voi tehdä päätöksen erilaisten tilaisuuksien rajoittamisesta. Luonnoksen 76 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialue voi antaa toimintaa harjoittavia tai tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita velvoittavan päätöksen. Luonnoksen 77 §:n 1 momentin mukaan palvelu- tai toimintayksikön vastuuhenkilö voi tehdä päätöksen vierailujen rajoittamisesta. Luonnoksen 78 §:n 1 momentin mukaan virkasuhteinen hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi tehdä päätöksen vierailujen kieltämisestä. Luonnoksessa ei kuitenkaan säädetä, että 70, 72, 74–78 §:ssä nojalla annetut päätökset olisivat niitä antavien viranomaisten määräyskokoelmassa julkaistavia päätöksiä.

Luonnoksen 86 §:n 1 momentin mukaan jos 70, 72, 74–78 §:ssä nojalla annetussa päätöksessä asetettujen velvollisuuksien noudattamisessa havaitaan puutteita tai epäkohtia, muiden ohella kunnan elintarvikevalvontaviranomainen ja terveydensuojeluviranomainen voivat antaa määräyksen niiden korjaamisesta. Kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle ja kunnanterveydensuojeluviranomaiselle oltaisiin siis säätämässä oikeus antaa velvoittava päätös, jolla määrätään pääasiassa ylemmän viranomaisen (esim. hyvinvointialueen) päätöksen noudattamisesta. Tässä 70, 72 ja 74–78 §:ssä annetut päätökset rinnastuvat säädöskokoelmissa julkaistuihin määräyksiin tai kirjoitettuun lakiin ja kunnan elintarvikevalvontaviranomaiset ja terveydensuojeluviranomaiset tämän lainsäädännön noudattamisen valvojiin, jotka voivat antaa velvoittavia päätöksiä määräysten noudattamisesta.

Luonnoksen 86 §:n 3 momentin mukaan Lupa- ja valvontavirasto, hyvinvointialue, HUS-yhtymä, Liikenne- ja viestintävirasto, elintarvikevalvontaviranomainen ja terveydensuojeluviranomainen voivat asettaa 1 momentin nojalla annetun määräyksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

Oikeus asettaa uhkasakko tulisi olla valtakunnallisilla viranomaisilla omien ja muiden antamien määräysten tehostamiseen ja paikallisviranomaisilla vain itse antamiensa määräysten tehostamiseen. Siten pykälän 3 momentissa tulisi säätää: ”Lupa- ja valvontavirasto ja Liikenne- ja viestintävirasto voivat asettaa 1 momentin nojalla annetun määräyksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Hyvinvointialue, HUS-yhtymä, elintarvikevalvontaviranomainen ja terveydensuojeluviranomainen voivat asettaa 1 momentin nojalla antamansa määräyksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.”

Mattila Jan

Viitasaaren kaupunki - Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut